

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня місяться в Укр. Роб. Домі, на ро-бі вулиця Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Манітоба.

Передплата на рік \$4.00

Address:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПЕРЕДВИБОРЧА БОРОТЬБА.

Передвиборчий галас політиків щораз зростає. Розбалаканий до добра ватажки старих буржуазних партій — лібералів і консерватів М'єн. За ними починають гудіти їхні підлодоскі-агенти.

Кінг і М'єн їздять на перегони по заході і виглошують дожижжя промови, в яких виявляють нікчемність одні одного і їхніх партій. За ними історують їхні ставленники. Часописи підкачують той галас і попірають одну або другу сторону, застерігаючи від того, котрій партії вони служать.

Це називають передвиборчою боротьбою. На ділі це стара передвиборча комедія, як старі і самі партії, від імені яких вона провадиться. Такі комедії повторюються за малими винятками значаю кожних чотири роки.

Росходиться обом буржуазним політичним партіям тільки за те, котра з них буде устроювати капіталізм в Канаді, хоч кожна з них закривається при тім "народом". Найменш політично грамотній людині в Канаді це відомо, що так консервати як і ліберали завжди служили, служать і будуть служити капіталістичній класі.

Приглянувшись ближче тим питанням, якими вони воюють під час цих виборів. Говорять багато про митову тарифу, тобто про те, чи накласти оплати на заграничні товари, що їх ввозять до Канади, чи ні. Становище М'єна і консерватів партій за як найбільшим митом, задля охорони інтересів канадійських фабрикантів та промисловців. Становище Кінга і ліберальної партії теж за митом, але ніби-то за дещо меншим. Але на практиці ліберальне правительтво доказало за часу свого урядування, що воно зовсім не думав мита обнижувати, бо не знашло його, хоч могло це зробити. І не можуть ліберали цього зробити, бо ж вони так як і консервати заступають інтереси капіталістів.

В ліберальному правительстві таки під цю хвилю є такі люди, як Вінсент Месей, голова великої фірми Месей-Гаріс, що виробляє різнунку машинерію і вони собі шкоди не зробилять. Значить, такі ліберали як і консервати в засади за митом і су-перечка над цим питанням є лише політичним "бюфом". Кажуть, що питання іміграції є спірною точкою. На ділі ж так ліберали як і консервати є за тим, щоб спровадити до Канади як найбільше імігрантів, бо того бажає Сініар і канадійські капіталісти взагалі, щоб в першу чергу на імігрантах заробити, а відтак щоб мати дешевих, неорганізованих, поквірних робітників.

Ще підносять справу злуки залізниць — Сініар і Сініар — і кажуть, що по цьому питанню є розходження між обома буржуазними партіями. По правді ж так ліберали як і консервати є за злукою залізниць і за забезпеченням інтересів їхніх владетелів. І одні і другі до злуки переведуть ранше чи пізніше. Ріжниця не буде ніякої, чи це зроблять ліберали, чи консервати. Якщо Сініар пожере Сініар, то сініарські власники бондів матимуть вкладені ними гроші забезпечені відповідною умовою. Коли ж правительтво перебало-б Сініар на "власність держави", то сініарські шероці, також дістануть забезпечення на їхні гроші і дивіденди. Про це вже подяв буржуазне правительтво — будь воно консервативне чи ліберальне.

Багато галасу роблять зараз, балакаючи про сенат. Ліберали ніби-то нарікають на сенат. Здалося-б, що вони готові його скасувати. Але ліберальна партія нічого подібного не задумує зробити. Ця вона балакає, то того, щоб там пахати більшість лібералів. А щоб це можна було зробити, Кінг закликає, щоб вибрати лібералів до парламенту. Коли буде ліберальне правительтво, то воно зможе напихати в сенат лібералів. Про скасування лібералами сенату і мови не може бути; вони навіть праг його не вкороутати. Кінг виразно заявляє, що перше треба в уряді мати більшість лібералів, а тоді дається відіти, яку реформу можна буде зробити. Консервати за нетакальність сенату і за тим, щоб там оставалася більшість консерватів. Засадничої ріжниці у відношенню обох партій до сенату зовсім немає.

Бюджет теж вживають під час цих виборів як одно зі спірних питань, хоч це границя з безличністю і політичним нахацтвом. Хіба були які вибори, під час яких буржуазні політичні партії не тикали-б собі бюджетом під ніс? Завжди сварились за те, хто зміє краще рахувати і ділати народні гроші. А коли приглянутися на господарку одної і другої партії в минулому, то ріжниця не знайде ніякої. Одні і другі стягали з працюючих мас всякі драчі і робили видати на одні і ті самі цілі, для охорони майна й безпеченства капіталістичної класи.

Весь той виборчий галас, що його роблять ліберали і консервати це тільки туманяння працюючих мас Канади. Усі питання, що вони їх відносять перед виборами, є штучними, не дійсними.

За цими двома капіталістичними партіями в хвості плентається і так звана партія прогресу, що теж чпляється тих самих питань, що за-них ніби-то спорять ці партії. Вона й собі за них обгрівається.

Але ні одна з цих партій не торкається і не наміряє розв'язання дійсних проблем, що доторкають більшість населення країни — тобто робітників і фермерів. Хронічне безробіття, що кожної зимі голодом морить десятки тисяч робітників, зубожіння й задолження фермерів до той міри, що їх тисячі позбуваються фарми, на яких працювали цілою десятиліттями, обнижені заробітні плати, низькі ціни на продукти фермерської праці, все те в той самий час, як в країні переводиться скорим темпом централізація й концентрація фінансового капіталу й індустрії, це є справні якими зовсім не цікавляться політиканні лібералів, ні консерватів, ні прогресивів.

Так, це такі справи, такі питання, що ними можуть і повинні цікавитися самі робітники і заморгоджовані фермери. Тільки вони самі можуть їх корисно для себе розв'язати. А робити це зможуть той, коли будуть організуватися і епідуно змагатимуть до встановлення свого власного фермерсько-робіт-

чого правительства, як це вказує й Комуністична Партія Канади. Тоді побудують вони й мита і безпартійного сенату, тоді злукають і переберуть без відшкодування залізницю на власність народу і під контроль робітників, тоді переберуть так же само й інші важливі індустрії, тоді стануть вони справжніми господарями країни, а ділі стануть бідніші і забезпечують її життя своєю працею.

Зроблять це робітники й фермери тільки під умовою, якщо відкинуть геть фальшивих консервативних, ліберальних і прогресивних опікунів, а звернуть на шлях незадачної своєї класової політичної боротьби проти капіталізму.

РАБСЬКИЙ ПЛАН.

Рабський планом ми називаємо так звані "Балітмор енд Огайо Плен", коротко — "Бі енд О Плен".

Про цей план писалося вже в "У.Р.В." давніше. Цей план заведено в Сіенарських шапах в Вінніпегу і інших містах. Цей безславний рабський план мусить поборювати шапо-ві робітників всею своєю силою. Встановлення його означає, що залізничодорожній коїт перетворено в департамент праці Сіенарської системи і що політика класового співробітництва робітничих "лідерів" мала успіх у своему отруйному діланню.

Три або чотири мітинги епідуного комітету завідування в шапах в Трафскої виявили, до чого той план провадить робітників.

До тепер той епідуний комітет, під головуванням "супера", поробив кількадесять сугестій "успішення". Але ні одна з цих сугестій не гадує про поліпшення долі і умови самих робітників.

Кожна з цих сугестій є на користь класиків бондів компанії. Вони мають на меті при-скорення праці шапових робітників, застосування більш успішних методів праці і новіших та кращих машинних методів.

Одна з цих сугестій говорить про "відповідну успішнішу" дистрибуцію матеріялів в головних складах по ріжних департаментах. В минулому кожна група робітників мала йти до складу, щоб набрати собі матеріялів, потрібних при роботі. Нині, на основі "Бі енд О плану", це все змінено. Тепер матеріяли розвозяться при помочі електричних троків і робітники при роботі не потребу-ють йти до складів за ними.

Ще пшча чудова сугестія (яку піддав самозванний соціаліст Бріа) каже, щоб привезти з шапів в Форт Рудж машини до різання, яких ще нема в Трафскої. Застосування тих машин безумовно прискорить роботу, але зовсім певно не по-більшить робітникам платні.

Ще одна сугестія, з подібною жерела, радить провести водопроводи до всіх департаментів. Направа протікаючих дахів, поправа драбин для збокомотив і інші подібні плани для більш успішної продукції — оце й є наслідки голосного "Бі енд О" плану, після його впровадження в шапах у Вінніпегу.

Всі поступові робітники в цих шапах повинні безперервно боротися проти того рабського плану і повинні виявити всім шаповим робітникам, для чого його встановлено і організувати їх для його усунення.

Після застосування, цей план виявився, що комуністи мали слушність, коли казали, що такий план тільки зробить шаповим робітників більшими з яких більше робочої сили, але не поліпшить їхніх життєвих обставин, ані умови праці, тільки допоможе загартованню плачення проценту власників бондів.

Тому всі робітники повинні подбати, щоб цей план "спільної контролю" усунути, а встановити на його місце справжню робітничу контролю залізниць. Ми не повинні дати про те, щоб власники бондів мали забезпечені анкіс-проценти, але змагати до того, щоб залізничні пере-брати з рук тих Шайлоків без відшкодування в руки робітників.

G. M. Bartholomew.

ШУКАЮТЬ ЗРАДНИКІВ.

(Кореспонденція з Варшави.)

Для Польщі настали чорні дні. Ї міжнародне становище стає де-далі все чорніше, в перспективі — фактичний розрив польсько-французького військового союзу і можливість перегляду польсько-німецького кордону в умовах цілковитої політичної ізоляції Польщі та ворожого до неї настрою у більшості західно-європейських держав. Одночасно з цим внутрішнє становище країни виявляє велику тенденцію до розкладу економіки і повторних натисків стихійного руху пролетарських та дрібно-буржуазних мас.

Уряд Грабського знов рішив гальванізувати труп польсько-української згоди, що загинула. Він їмнув на Західну Україну, разом з шпиками та провокаторами, невеличку групу спеціалістів у польсько-українських справах в петлюрівського кода-ла, що лишилося вірним і єдиним посередником у розмовах польського уряду з українським громадянством. Газети знов заряснили телеграмами про резолюції яких мітинги українських селян і віталійних телеграм панові Грабському. На креслах знов нагами зганяли селдн на сільські майдани і там, під аккомпанімент вистрелів у повітря, під свист і лайки пняних жандармів, селяне виступали і "ухвалювали" резолюції та тексти телеграм від віталійного населення, що "благородействує", до мудрого правителя Грабського та його найвишого, не менш мудрого і не менш милостивого, протектора.

Почалося інтензивне розбещення громадянства грошовими вирами. На Волині відомий Петриківський продов-

жував свою досвідчену роботу, даючи поживу окремим українським інтелігентам, дрібним буржуам та куркулям. На Хомищині постановили приурочити самого Павла Васильчука, голову Селянського Союзу, та його колегу Маківку й Назарука, того самого Селянського Союзу, що його нещодавно засудив польський суд.

Але польський уряд чудесно знає, що Селянський Союз останніми часами почав плутатися зі східно-галицькими радикалами, що стали на гостро-ворожу позицію відносно Радянського Союзу. Правда! ця позиція виростає наслідком не польського впливу, а впливу німецьких фашистських елементів, але для польського уряду це однаково. Йому треба за всяку ціну придушити українське незадоволення на польських землях, змести з лиця землі український п'ємонт і перетворити українське громадянство в аморфну розпорошену масу, з якої вже потім пани шпиків і провокатори вишпильють панові Грабському бажану їм постать.

Для цього треба, насамперед, підірвати радянський рух у Західній Україні, хоча-б в першій стадії довелось вступити в союз у цей робітничий рух, який невинним для п. Грабського німецьким генералішним штабом та монархістсько-фашистськими колами Людендорфа і Ко. Ось чому вирішено централізувати Селянський Союз, щоб зробити лекшою роботу східно-галицьких радикалів над створенням спільної політичної платформи з Васильчуком... А там в далі, можливо, мріється золотка перспектива одержати свіжі кадри, но-

3 ГАЛИЦЬКОЇ НЕВОЛІ.

(Кореспонденція до "У.Р.В." з Галичини.)

Сучасне галицьке село. — Опора польської влади на селі. — Примусова передплата хрунівської газети. — УНДО залиється до Варшави. — Українська інтелігенція переходить на польське. — Попівство на службі Польщі. — Праця підлітків комуністичних гуртків. — Винищування українського шкільництва. — На кожному кроці провокатор і шпін. — Прийде час росплати.

Коли хто думає за широким океаном, що в Галичині засну-ли всі блаженним сном, то дуже помиляється. Саме тепер ведеться в цілій Галичині зав'язта боротьба поміж ріжними утрупованими галицького суспільства. Правда, боротьба ця ведеться явно, часто піддержу-вана навіть польським урядом. Тільки одні комуністи ведуть даді свою працю в підлілля, борючись на два головні фронти: з польською шляхтою і українським чорносотенством ріжних покрів.

Велику активність в останніх місяцях виявила створена польською поліцією — У.Н.П. (Українська Народна Партія), на чолі якої стоять невідані радикали: др. Северин Данілович, Іван Стівлюк, М. Мельник, Павло Лаврук і інші. Ці люди, за гроші панського уряду, видають в Станіславові газетку "Селянський Прапор" і під охороною польських жандармів влаштовують скрізь по селах й організують перш усього відьських багачів. Громадські вийти, які без сумніву є вірними песиками польських панів, одержали наказ всіми силами піддержувати цю "партію" і домагатися організувати по селах її відділи. І треба признати, що майже в кожному селі, особливо на Покутті та Підгіррю, існують вже відділи хрунівської партії, членами яких є багаті, а "лідером" в них обов'язково хрунів-війт.

"Селянський Прапор" в десятках тисячах примірників висилається по селах вийтам, які густо-часто примусом заставляють селян передплачувати його. Бувай ї таке, що на домагання повітових старост, громадські вийти посиляють редакції "Селянського Прапора" адреси селян і їм починають посылати цю газетку, навіть не питаючись, а опісля приходить агент і домагається передплати. Коли селянин не хоче заплатити, то на другий раз являється вже разом з агентом і польський жандарм, що під загрозою арешту таки видає в селянина передплату. А треба знати, що для хрунівського "Селянського Прапора" існує лівна свобода слова. Відколи він виходить, то не було це ані одного рядка сконфіскованого. Ясно, бо ж не буде польський дерсудний цензор конфісковувати статті пеніоних членами де-фензивної (тайної поліції). При помочі відділів Укр. Нар. Партії польська влада хруніями-багачами обмотує галицьке село і творить досить сильну опору для себе. Розуміється, час від часу перепадає дещо хрунів від влади. Одержують вони ріжні "подарунки", як збожжя, концесії на повітові дороги, на коршми, легкі позички і т. д.

З хруніями-барончиками веде безуспішну боротьбу Українська Радикальна Партія, власні останки тої партії. В дійсності це не є ніяка партія, тільки гурток молодших адвокатів, які всіми силами намагаються воскресити передвоєнний радикальний рух, але безуспішно. Сільські багачі, які теж були колись радикалами, перейшли до хрунівської Укр. Нар. Партії, а біднота стиснена і польською владою і багачами хруніями або не бере ніякої участі в політичній роботі, або тільки гуртується в підлітливих комуністичних організаціях. Одно тільки, правда: майже все гарматне м'ясо для буди якого петлюрівського атаманіка, для свого наступу на славу Чемберлейна і для одержання мільончика англійських фунтів, інакше бо триндо врятувати золотий, що гине.

Гай.

біднота (і середняки) чекають того дня, коли замає червоний прапор-постання і коли на-дійде великий день злуки з Радянською Україною. Всі симпатії бідного і середнього селянства рішуче по боці Радянської України.

Хруні-дефензивники в останньому часі бояться за себе, бо українські націоналісти зі Львова, що створили УНДО (Українське Нац. Дем. Об'єднання), почали нову гру з варшавським урядом і Укр. Нар. Партією, щоб вони не відіхнули їх від жолоба. По правді-ж, польським панам потрібно й української націоналістичної інтелігенції, на яку могли-б вони опертись так, як опертись вже на багачів-селян по селах.

Коли-ж загально взяти українську інтелігенцію в Галичині, включаючи й греко-католицьке попівство, то вона теж зійшла цілковито на манівці. Щоб одержати державну посаду, українські інтелігенти масово переходять на латинський (польський) обряд і стають вірними польськими наймитами. Часами роблять це явно, часами, соромлючись, — таємно. Греко-католицьке попівство, хоч-не-хоч, мусить стати вірним польській владі, бо Йосел, особливо на Покутті та Підгіррю, існують вже відділи польської держави та поклялись при помочі свого підчиного духовенства ніколи не виступати ворожо проти Річи Посполитої Польської. Одним сдвом, варшавський уряд у відношенню до Східної Галичини та цілих кресів, вступили на шлях реальної і практичної політики: творить партію своїх наймитів, запрягає попівство на вірність і тим самим замає уста одинокому впливовим проповідникам у відсталому галицькому селі, насильно ставляє передплачувати хрунівську газету, в дійсності польську, тільки видавану українською мовою і почав торгувати з націоналістичною українською інтелігенцією. Всім цим польські пани всеціло за-крипоують українське село.

Комуністичні гуртки, досить численні по українських селах і містах, загнані в глибоке підлілля. Але праця ведеться не звичайно успішно, хоч з великими труднощами. Треба знаходити цензор конфісковувати статті пеніоних членами де-фензивної (тайної поліції). При помочі відділів Укр. Нар. Партії польська влада хруніями-багачами обмотує галицьке село і творить досить сильну опору для себе. Розуміється, час від часу перепадає дещо хрунів від влади. Одержують вони ріжні "подарунки", як збожжя, концесії на повітові дороги, на коршми, легкі позички і т. д.

З хруніями-барончиками веде безуспішну боротьбу Українська Радикальна Партія, власні останки тої партії. В дійсності це не є ніяка партія, тільки гурток молодших адвокатів, які всіми силами намагаються воскресити передвоєнний радикальний рух, але безуспішно. Сільські багачі, які теж були колись радикалами, перейшли до хрунівської Укр. Нар. Партії, а біднота стиснена і польською владою і багачами хруніями або не бере ніякої участі в політичній роботі, або тільки гуртується в підлітливих комуністичних організаціях. Одно тільки, правда: майже все гарматне м'ясо для буди якого петлюрівського атаманіка, для свого наступу на славу Чемберлейна і для одержання мільончика англійських фунтів, інакше бо триндо врятувати золотий, що гине.

Гай.

ми, як і з радниками понево-лених працюючих мас Західної України.

M. Hanačik.

Галичина, вересень 1925.

РІЖНІ ВІСТІ.

НА РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

"Діло" подає таку новинку: "Дня 12. вересня ц. р. відїхав з Відня більший транспорт наших галицьких емігрантів на Радянську Україну. Транспорт складався з 700 душ. Вийшло в ньому багато української інтелігенції та переважали робітники.

Між виїхавшими є теж відомий артист-маляр М. Івасюк, автор "Вїзду Богдана Хмельницького до Київа", що поїхав туди з родиною.

На двірні випроваждали наших емігрантів ті, що остави радианського посольства. Маємо надію, що український народ прийме сердечню своїх братів у себе та таким чином скоротить їмню скитальщину на чужині. На українській землі серед своїх напевно знайдуть наші брати відповідний варстат праці та попрацюють з вдоволенням для українського народу. Надїємось, що на Україні їхня праця найде належну оцінку з боку населення та влади".

НОВІ ДЕЛЕГАЦІЇ-ГОСТІ В РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІКАХ.

Слідом за англійською трейд-юніонною і жіночою делегацією — піїхала туди в гості — німецька робітничая делегація, англійська лейборітська парламентарная делегація, учинська делегація (Німеччини, Франції і Бельгії) і делегація організованої робітничої молоді Австрії. Члени кожної з цих делегацій розглядають положення в Союзі Радянських Республік і всі вони однодушно заявляють своє задоволення з поступу, який С.С.С.Р. робить під кожним зглядом.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ СУДУ НАД ТОВ. ЛАНЬЦУЦКИМ.

Наша редакція отримала з Варшави відбитку содела резолюції протесту проти суду над т. Ланьцуким, комуністичним послом до польського союму. Резолюції протесту наспіли з ріжних країн світа, переважно від робітничих організацій. Багато резолюцій наспіли з Великої Британії і Німеччини.

КІЛЬКО ЗАРОБЛЯЮТЬ АНГЛІЙСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ.

Як подає один з лондонських часописів, сучасні англійські письменники заробляють великі гроші. Найбільше доходу має визначний письменник Гол Кейн, бо поверх 500,000 доларів річно. За останні три роки розійшовся поверх мільйон його книжок.

Другим що до доходів є Джеймс Бері, який має поверх 220,000 доларів річно. Його книжка "Пітер Пен" принесла йому чверть мільйона доларів чистого доходу.

По 100,000 доларів річного доходу мають письменники: Г. Уелс, Б. Шо, К. Могом і Е. Оленгайм. Уелс заробив на своїй книжці "Начерк історії" около 800,000 доларів. Арнолд Бенет, один з визначних авторів, має 80,000 доларів річного доходу.

Статистика дальше говорить, що американські письменники заробляють ще більше від англійських.

Коли порівняти ці доходи з доходами українських письменників, то можна-б сказати, що англійські письменники живуть як королі, а українські ведуть життя в найгіршій нужді і у останку вмирають на чохотку як яку іншу недугу, що повстає через брак відповідних средств до життя, а про шляхетський насильством і українським запроданством. В глибокому підлілля виростають нові борці, які, прийде ще час, росплатяться так з пана-